

Velika pomorska odprava

Ladja „Meteor“ odhaja na znanstveno potovanje — Raziskovanje Atlantskega oceana

»Meteor«, ime majhnega, 1200 tonskega parnika, ki ga Nemci uporabljajo za raziskovanje morja, je svetovno znano ime. V letih 1925. do 1927. so s to ladjo križarili po Atlantskem oceanu med obema celinama in ga izmerili ter preiskali tako, kakor doslej še nobeno pramorje. V ugodnih kakor najbolj neugodnih okoliščinah so znanstveniki na parniku raziskovali zapletene

atlantske toke, ki se med seboj tako razlikujejo po gostoti, temperaturi, količini soli, kemičnih svojstvih, iz vseh globin so z avtomatskimi pripravami zajemali morsko vodo, da jo pregledajo, vsakih dvajset minut je zvočno grezalo merilo globino (pri tem so našli kot najglobljo globino Atlantskega oceana 8050 m), odkrili so največje pogorje na svetu, »Atlantski prag«, ki prečka po sredini ves ocean

in spominja po svoji črti na obrežno črto obeh celin. Vse to orjaško pogorje, ki sega od enega polarnega morja do drugega, je pod vodo in le posamezni njegovi vrhovi

se dvigajo kot majhni otoki (n. pr. Azori) nad gladino.

Sedaj se pripravlja »Meteor«, da preišče natančneje

severni Atlantik.

Med njegovo posadko 131 mož je veliko število znanih učenjakov in vsak kvadrantni meter na ladji so izkoristili za namestitve kakšne merilne in opazovalne priprave.

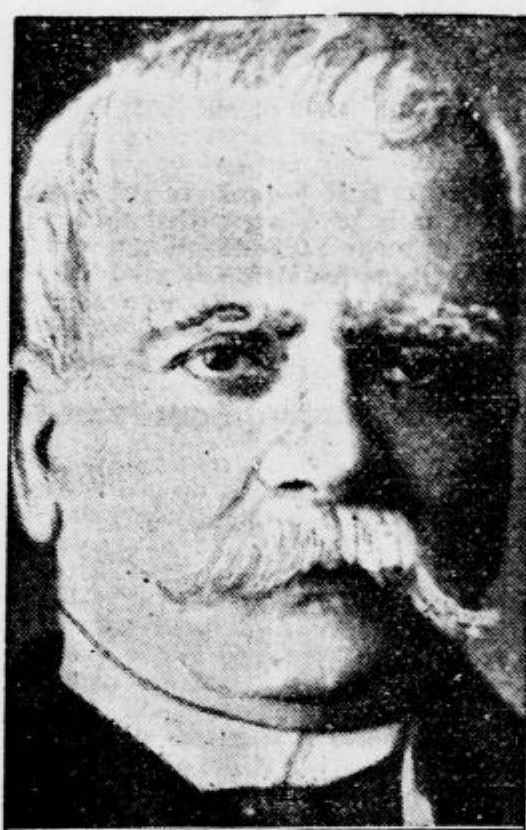
Naloge, ki si jih je zadala nova ekspedicija, so kaj mnogovrstne. Pred vsem hočejo ugotoviti, dali veže podmorska goriska veriga Novo Fundlandsko z najsevernejšim koncem Atlantskega praga; ob tej priliki bodo pogledali, kako je s toplim Zalivskim in mrzlim Labradorskim tokom,

ki trčita tu skupaj. Vsak dan bodo opazovali vreme (tudi z registriranimi baloni) in ga kot plavajoča vremenoslovna postaja sporočali kopnim postajam. Merili bodo globine, preizkušali uporabnost vsakovrstnih novih znanstvenih instrumentov, raziskovali plankton, svet najmanjših morskih bitij, ki rabijo kot hrana večjim bit-

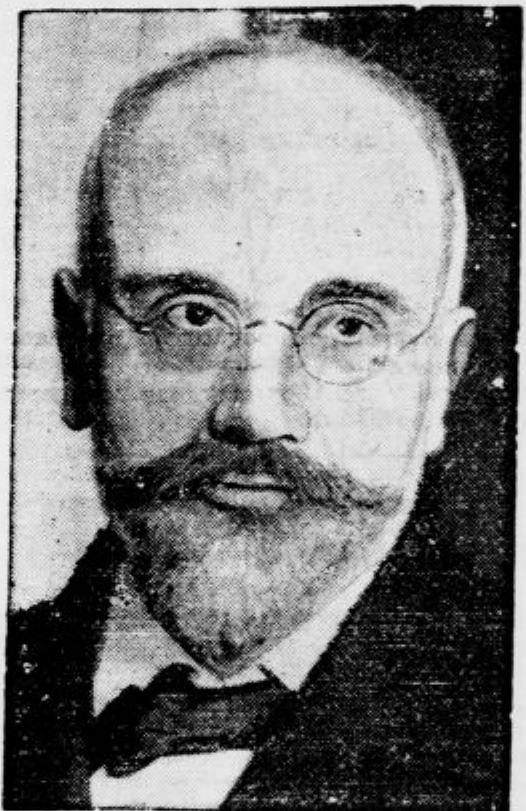
jem in posredno po teh tudi kot hrana sloveštvu. Opazovali bodo pri tem tudi gibanje in

življenje ribjih rojev, od katerih žive milijoni Evropecev, dajali bodo zaščito in pomoč ribcem na odprtem morju, ki so tu velik del leta prepuščeni samim sebi in nimajo čisto v potrebi niti zdravnika niti kirurga na razpolago. Sploh bi samo naštevaje del, ki jih hoče izvesti ta ekspedicija, zahtevalo cel članek. Uspeh pa bo gotovo novo in jasno spoznanje velike sfinge, ki se imenuje Atlantski ocean in ki zadaja svoje uganke tudi našemu življenju na celini.

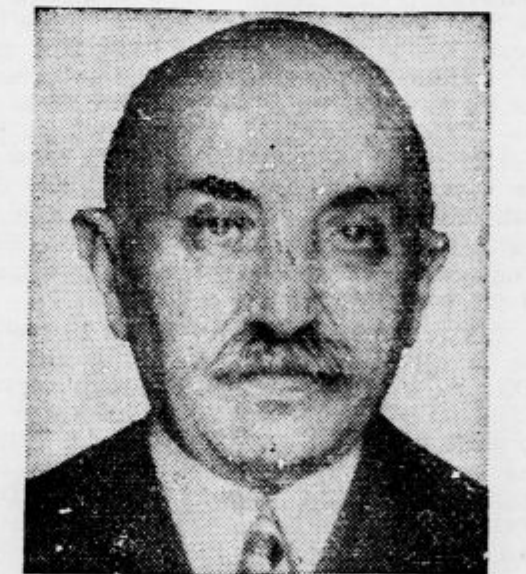
Grške glave

Prezident grške republike g. Zaimis

Vodja upornikov g. Venizelos

Predsednik vlade g. Tsaldaris

Prazna jetnišnica

V Madridu je izzvala največjo senzacijo novica, da so iz ondotne državne jetnišnice pobegnili častniki, večinoma mlajših letnikov, ki so bili zaradi lanskega oktobrskega puča obsojeni na smrt.

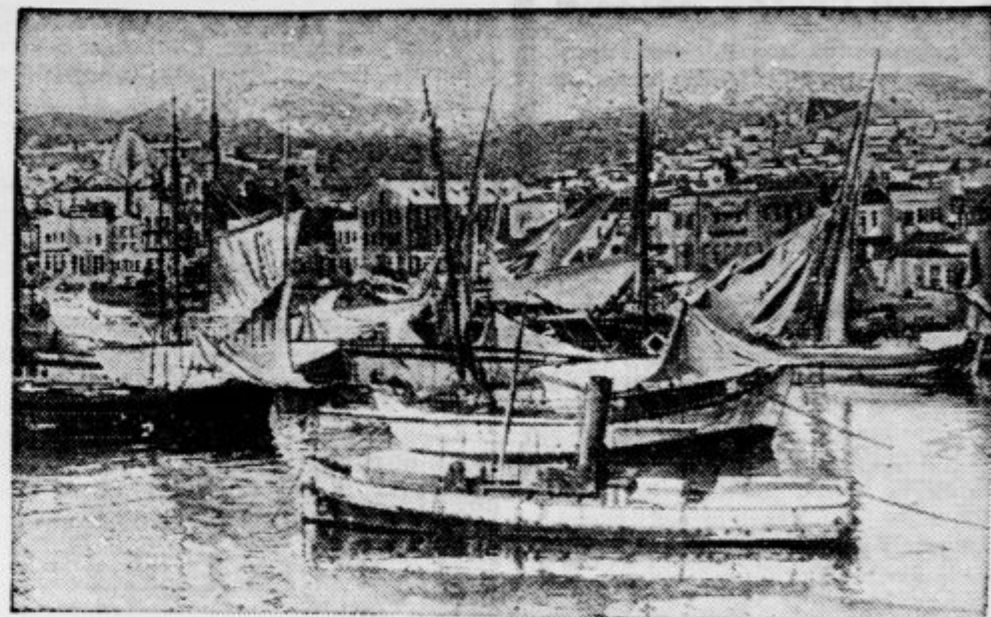
Upornike je vojaško sodišče obsodilo navzile mnogoštevilnim prošnjam in posredovanjem sorodnikov, naj jim priznajo ter jim puste vsaj življenje. Sodišče je sodilo brez pardona ter določilo, da se mora pred najgora upornikov voditi postaviti pred puške. Določeno je bil že dan usmrčenja. Ko pa je stopil določenega dne sodnik s komisijo v celico obsojencev, da jih pozove in poveda k justifikaciji, je moral v svoje največje začudenje ugotoviti, da je jetnišnica prazna.

Preiskali so vse kotičke in odkrili, da so jetniki pod neko posteljo z največjimi mukami izkopali rov ter se po zelo komplicirani proceduri približali kanalu, skozi katerega so pobegnili na prost. Rov se je končal direktno v kanalskem omrežju madridskega mesta.

Oblasti so bile kajpada presenečene, ko so odkrile to stvar in so odredile natančno zasledovanje begunov, toda doslej se še ni nikomur posrežilo priti obsojencem na sled. Zdi se, da so pobegnili v dogovoru s sorodstvom, ki je podvzelo vse, da bi upornikom rešilo življenje.

»Narod, ki pozablja brate v sužnostih, tepta svojo čast!« »Bran-i-bor« se briga zanje. — Pristopajte!«

Na vrsti so grški otoki

Potem ko so grške vladne čete obvladale upornike na suhem, bo atenska vlada gotovo posvetila pozornost razčiščenju položaja tudi na otokih. Na sliki vidimo Misičene s pristaniščem

Ozadje grške revolucije

Senca Venizelosoze soproge

Časi, ko so ženske javno in v ospredju delale svetovno zgodovino, časi Pompadour in Maintenon, so minili. Delajo jo danes še vedno, toda v ozadju mož. Te ženske, ki delajo na skritem

svetovno zgodovino,

so kakor Helena Venizelosoza, o kateri ni bilo do danes nikjer dosti govora, za katero večina ljudi, ki se zanimajo za svetovne dogodke in njih vodilne moze, sploh ne ve. Noben magacin še ni prinesel njene slike. Tiho in neopazno je sledila svoji moži na potovanjih, tiho in neopazno je financirala njegove revolucije. Samo enkrat je stopila predenj: ko so pred dvema letoma izvršili atentat nanj. Takrat ga je mahoma zaščitila s svojim telesom in dve krogli

sta običali v njenem telesu. Takrat je na tihem napovedala vojno grški državi in je svojo besedo držala.

Včasih je, kakor rečeno, spremljala svojega moža na njegovih potovanjih v tuzemstvo, vedno se je držala korak za njim. Smehljala se je boječe in vladno, nerodno

je vrtela v roki šopek, ki ga ji je ob kakšnem sprejemu poklonil kakšen grški poslanik. Nosila je vedno ne preveč novo, ne preveč moderno črno svilen obleko in so jo kaj mnogi črtili.

Venizelos je bil

osemkrat diktator

in štirideset let njegove žene niso opazili. Vedeli so nekaj le o njenem neizmernem bogastvu.

Nekega dne je šel 74letni diktator v pokoj, bil je truden, prenehal je skoraj biti pojem. Toda za tem pojavom je stala ženska, ki je vse svoje življenje posvetila diktatorju in njegovi vlogi. Ko je nastal položaj, da bi ta vloga za vedno prešla v pokoj, je začela računati in je napravila

proračun za revolucijo.

Potem je to revolucijo financirala.

Kakor smo sedaj videli, je bil tudi ta poskus zaman, dosegel je svoj smoter je v toliko, da je po njem krvavela država, ki ji je vedno žrtvovala se ženska pred dvema letoma prisegala maščevanje.

Zdravniška tragedija

Hotel je postati raziskovalec, pa ni imel niti sredstev za vsakdanje življenje

V Ohio (Amerika) se je nedavno ustrelil ginekolog prof. dr. Ervin Graff-Pancsova, velika nada dunajske medicinske šole. Moža je zmrnilo življenje, da je v obupu segel po samokresu ter izvršil samomor.

Pokojnik je bil potomec častniške rodbine, ki pa si je namestu vojaškega stanu izbral zdravniški poklic. Z velikim veseljem se je pripravil na to kariero ter se

je v dobi visokošolskih študij pridružil dunajskima profesorjema Wertheimu in Kernaumerju. Kmalu si je pridobil velik ugled z znanstvenimi razpravami o jalo-vosti žene. Ko je dosegel starost 35 let, so videli predstojniki in tovariši v njem vzhajajoče sonce zdravniške šole, nekateri so celo trdili, da vstaja porodniški stroki nov Semmelweis.

Graff-Pancsova je napredoval do izrednega vsučiliškega profesorja in je čakal, kdaj se mu odpro primerna vrata, da bo lahko ušel svojo željo po znanstvenem udejstvovanju. Toda borba za kruh je postala srdita in trda. Službe, za katere se je potegoval, so mu odnesli konkurenti pred nosom. Užaljen je naposled ostavil Dunaj, kjer je že imel lep sloves ter odpotoval v Ameriko z nado, da se mu bodo tam odprla vrata priznanja in slave. Nastanil se je v Chicagu. Toda zopet je poselja v njegovo življenje skrivnostna usoda: zmanjkalo mu je denarja za raziskovalna dela in moral se je posvetiti zdravniški praksi, ki je pomenjala smrt za njegove visokoleteče načrte.

Ker mu to življenje ni prineslo uteh, se je pripeljal iz Amerike zopet na Dunaj navidez zato, da bi vzel ženo in otroke s seboj v Ameriko, v resnici pa zategadelj, da bi spoznal, če so se razmere v avstrijski prestolnici toliko spremenile, da bi dobil tam kakšno boljšo pozicijo. Zaman. Vsa mesta so bila zasedena. Kot petdesetletnik se je razočaran vrnil čez morje in se vrnil vnovič v borbo za skorjo kruha. Ta boj pa ga je polagoma izčrpal in popolnoma demoraliziral. Spoznal je, da mora dati svoji želji po znanstvenem delovanju slovo za vedno. To spoznanje je bilo najgrenkejša kaplja v kupu njegovega življenja. Prepričan, da se je zapravil, je segel po samokresu in se ustrelil.

Odvetnikove

poneverbe

V dunajskih odvetniških krogih vlada splošno ogorčenje proti advokatu doktorju Heinrichu Reiterju, ki je dokazano že leta in leta poneverjal denar svojih klientov. Stvar se je razkrila na ta način, da je odvetnik v zadnjem času porabil denar neke stranke v višini 30 tisoč Din. Klient je oavdil odvetnika državnemu tožilstvu, ki je uvedlo preiskavo in pri tem odkrilo še druge poneverbe. Dr. Reiter je prikril svoje stranke na ta način za okroglo 300 tisoč Din naše veljave.

Vsota dobi pomen šele spricho dejstva, da so vsi oškodovanci vojni invalidi. Siromaki so se potegovali za trafikantske koncesije in dr. Reiter je bil pravni zastopnik državne zveze avstrijskih tobakarjev. Ob tej priliki pa so zbrali dokaze, da je nepošten odvetnik že prej nekoč oškodoval svoje kliente za kakšnih 40.000 šilingov. Del te vsote pa jim je vrnil, ker so se pritožili proti njegovemu postopanju. Advokat je bil na ovadbo državnega tožilstva izročen pristojnemu sodišču.

ABESINSKA MODROST

Kdor se je v teku opasal, se mu pas tudi v teku odne.

Kar je v ustih, se pozabi, kar je v knjigah, ostane v spominu.

Nič ni tako veliko kakor uho in nič tako majhno kakor oko.

Pleneči Gala (mož iz divjega abesinskega rodu) je boljši nego sladkosneda ženska.

Neredna ženska skrbi bolj za svoje telo nego za svojega moža.

Strahopetec ne beži pred strahopetcem.

Kdor uči starca, piše v vodo, kdor uči otroka, piše v kamen.

Uganka: Človeku sporoča, česar sam zase ne ve. (Petelin, ki sporoča človeku, da je jutro.)

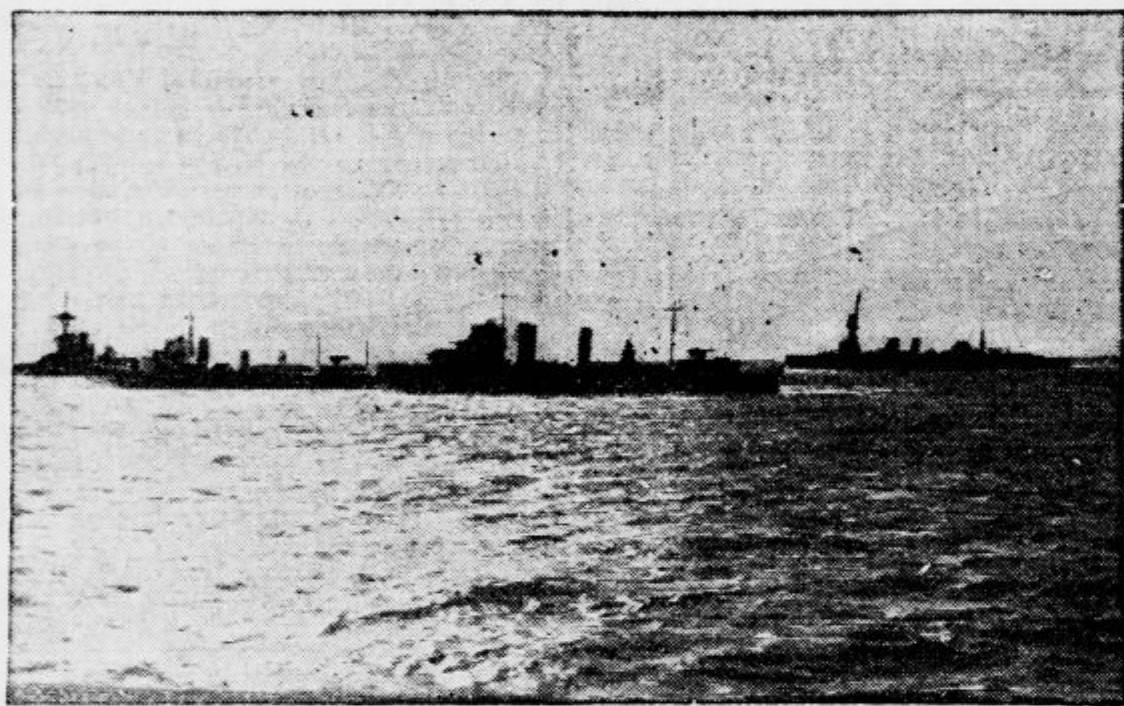
Bitka tankov za šolarje

V Rimu so te dni priredili bitko med dvema skupinama tankov, ki so jo po radiju oddajali za šole. Mladini so hoteli na ta način predočiti vrednost tega orožja v bodoči vojni. Za speakerja je funkcional višji častnik, ki je najprej pol ure razlagal tehnične podrobnosti tankov, potem je pa sedel z mikrofonom na eno izmed vozil, ki so se poglala v boj. Topovi in strojnice ter vsi drugi šumi in ropoti so skrbeli, da se je otrokom bitka dobro vtisnila v spomin, častnik pa je razlagal natrčno nje potek.

Ribiči na ledni grudi

Neki ruski letalec poroča, da je videl v Kaspiškem morju na ledni grudi 50 mož in 17 konj. Ledna gruda se je odrgala od kopne zemlje v soboto. Vodni tok jo še vedno žene dalje. Ruska vlada je poslala ponesrečenecem na pomoč letala z živili in obleko.

V oblasti neprijateljev domovine

Grška vojna mornarica, ki so se je v prvem trenutku polastili uporniki, se je skrivala več dni na Kreti. Zdaj so mornarji sami pometali častnike v morje in javili vladi, da so ji na razpolago

Boj proti nespečnosti

Pomen in uspeh uspavil

Mnogo je ljudi, ki se pritožujejo, da ne morejo ponoči spati, niti če vzamejo, preden ležejo, kakšna uspavila. To se pravi, ta jih že uspavajo, a prej ali slej se zopet zbude in potem ne morejo več zatisniti oči. Pri takšnih osebah bi zdravnik večinoma lahko ugotovil, da bi sploščka lahko zaspala tudi brez uspavila, ki bi prišlo v poštev šele potem, med nočjo, ko bi jih prvo, naravno spanje zapustilo.

Važno je tudi vprašanje, kako jemljemo uspavilo. Če ga vzamemo neposredno po večerji, bo namreč bore malo pomagalo. Uspavilo se raztopi namreč šele v čreves-

ju, ne v želodcu. Če mu je pa pot do črevesja v želodcu zaprta z jedmi, je naravno, da bo prišlo šele po urah do cilja in učinka. Če je izjemoma prisiljen ponoči večerjati, potem naj pacient vzame uspavilo rajši pol ure pred večerjo, drugače pa vsaj dve ure po njej.

Da so preobile večerje vzrok nespečnosti, je znano; manj znano pa je to, da nas tudi preskopa večerja lahko prikraja za spanje. Želodec se začneja oglašati med njim in nas zbudi. Če nas zbudi občutek gladi, je pomoč lahka. Jabolko ali kozarec mleka ga bo zelo kmalu pomirilo.

Z odra v samostan

Francoske igralkе zapuščajo gledališče

Parižani ne morejo ugeniti, kaj se loteva njihovih najuspešnejših mladih igralk, ki zadnja leta trumoma beže od laborij ter iščejo zatočišča v samostanski celici. Niz teh tipičnih pobegov se je začel leta 1923, ko je dala slovo odru Yvonna Haudinova. Šla je k benediktinkam kmalu potem, ko je dosegla na deskah, ki pomenijo svet, največjo zmago pred občinstvom. Ze naslednje leto ji je v podobnih okoliščinah sledila Suzana Delormejeva, ki je igrala v Dramskem studiju na Champs Elvses vlogi nune v igri »Chant du berceau« in je baš v tej vlogi zaslutila veliko privlačnost samostanskega življenja.

Letos je na vrsti mlada igralka Marysa Wendlingova. Njen odhod iz gledališča se je izvršil v največji tišini. Nekega dne je šla k jutranji maši, od tam pa se je napotila naravnost k nekemu starinarju, ki mu je prodala svoje pohištvo. Potem je stopila pred svoje sorodnike, imovite alzaske pivovarje, ter jim naznanila, da ne bo stopila nikdar več na gledališki oder. Medtem ko so v pariških listih še izhajale

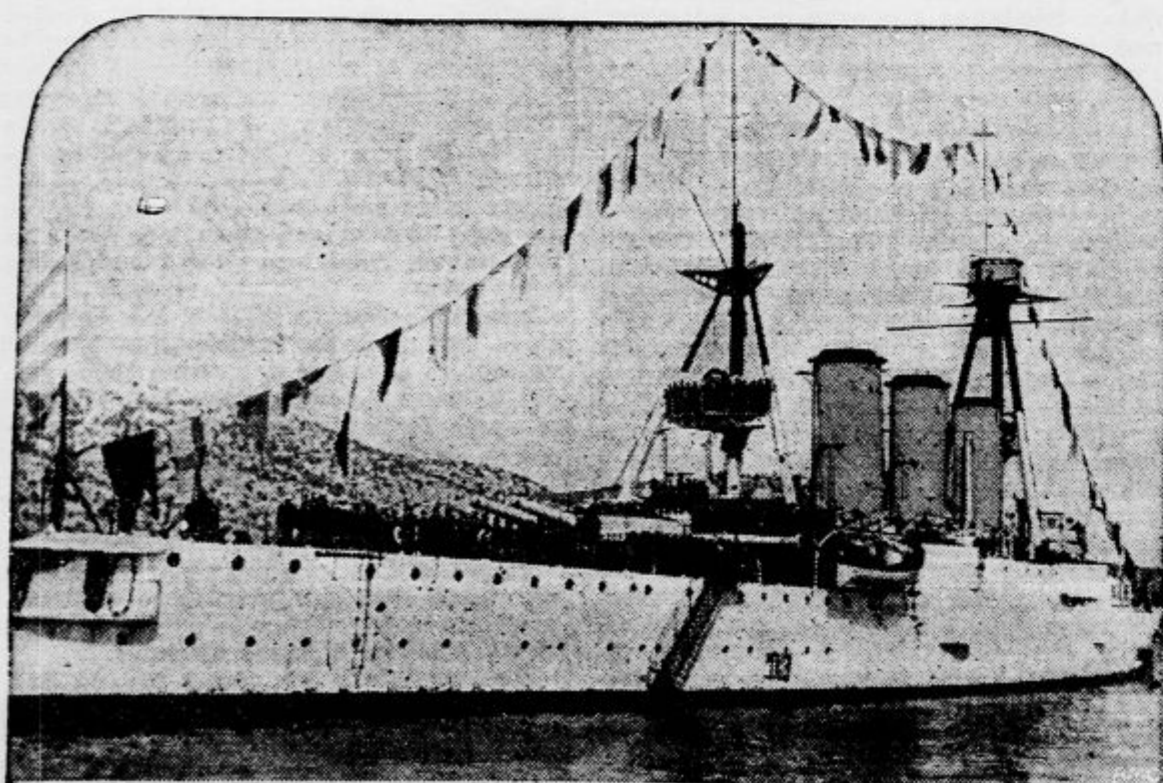
pohvalne kritike o njeni zadnji odrski kreaciji, je bila Marysa že v samostanu kot novica. Solala se je za usmiljenko z izrecno željo, da bi jo kmalu poslali v kakšno kolonijo gobavcev, ki bi jim rada stregla.

Nekaj dni pred vstopom Maryse Wendlingove med samostanske novice pa so imeli francoske škofje konferenco, na kateri so ugotovili, da je v l. 1934 umrlo kakšnih 600 duhovnikov več kakor jih je bilo lani posvečenih v duhovniški stan. Tako se dogaja, da na eni strani primanjkuje misijonarjev za širjenje vere, po drugi strani pa zapuščajo svet ženske, ki jim življenje obeta na odru največje uspehe.

Rockefeller zopet bolan

Pariški »Matine« poroča, da je milijarder John David Rockefeller, ki je zdaj v 95. letu svoje dobe, zopet zbolel. Rockefeller se mudi v Ormondu na Floridi, kakor vsako leto ob tem času.

Grški ponos na morju

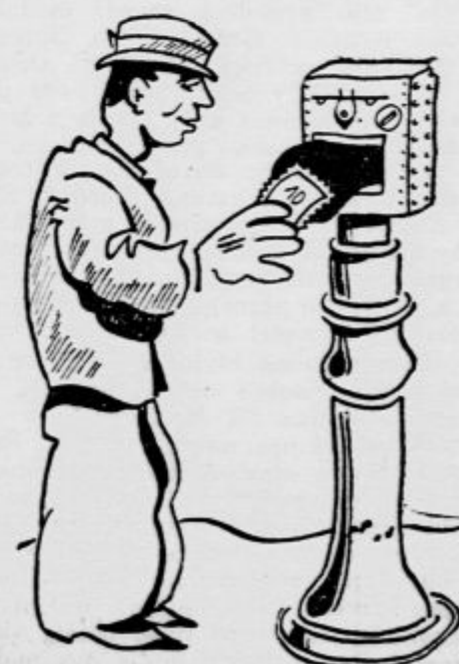

je bila križarka »George Averova«, ki jo je kupil in poklonil svoji domovini pred dvajsetimi leti neki grški domoljub. Ta ladja je igrala že v balkanski vojni vidno vlogo, v sedanji bratomornih spopadih pa je bila močno poškodovana

A NEKDOTA

Voz princeze Montpensierske se je ustavil na križišču in neki prosjak je izkoristil to priliko, da je zaprosil: »Milo-stiva princeza, imejte usmiljenje za ubogim možem, ki so mu ukradena vsa veselja tega sveta!« — »Ali je ubogi mož evnuh?« je vprašala princeza svoje spremstvo. »Ne, madame, slep je,« so ji odgovorili. »Ah, tako,« je dejala, »nisem pogledala tja.«

VSAK DAN ENA

Najnovejša iznajdba v področju poštne uprave: avtomat, ki liže znamke, da se lahko prilepijo na pismo.

